

funt spiritualibus annexa, 22. q. 100. 4. c.

* In mutationibus natura-
bus terminus a quo, scilicet forma, annihiatur, nisi in quantum manet in potentia
in suo subiecto, 1. qu. 104. 4.
ad 3.

2 Nulla creatura annihi-
latur, sed qualibet secundum a-
liquid perseverabit in ater-
num, 1. q. 65. 1. ad 2. item qu.
103. 1. ad 2. item q. 104. 4. c.

3 Si Deus subtraheret auctio-
nem suam, omnia fuisse anni-
hilarentur, 1. q. 8.1. & 1. q. 3. c.
& q. 50. 5. ad 1. & q. 104. 1. c. &
22. q. 102. 2. ad 2. item s.c.

4 Solus Deus potest aliquid
annihiare, 1. qu. 9. 2. c. & 3.
q. 13. 2. c.

5 Deus de potentia absoluta
potest annihiare omnem crea-
torum, non autem de potentia
ordinaria, 1. qu. 19. 2. c. & qu.
104. 3. 4. o.

6 Deus non annihiitat pecca-
tores, ne iustitia sit fine miseri-
cordia, & ut poena respondeat
culpa, 12. q. 87. 4. ad 1.

1 Annunciatio Christi con-
venienter facta fuit B. Virgini,
3. q. 30. 1. o.

2 Convenienter facta fuit per
angelum, 3. q. 10. 2. o.

3 Convenienter facta fuit per
supremum archangelum, 3. q.
30. 3. ad 3.

4 Convenienter facta fuit in
specie corporali, & visione cor-
porali, 3. q. 30. 1. o.

5 Convenienter modo, & or-
dine facta fuit, 3. q. 30. 4. o.

6 Expositio euangelii de an-
nunciatione dominica, 3. qu.
30. 4. o.

Quando in antecedente est
aliquid pertinens ad actum a-
nimæ, conseqvens debet sumi ut est in anima, 1. q. 14. 23.
ad 2.

1 Antequam importat ordi-
nen ad futurum vere, vel ima-
ginarie, 3. q. 28. 3. ad 1.

* Antiochus non vere peni-
tuit, 1. q. 86. 1. ad 1.

* Antichristus non erit uni-
tus diabolus in persona, 3. q. 8.8.
c. ad 1.

2 Erit caput malorum o-
minum perfectionis malitiae;

non autem ordine, vel infra, 3. q. 8.8. o.

* In collationibus patrum
introducitur tentatio beati
Antonii, qui præstat disser-
tionem, per quam aliquis o-
mnia moderatur, & jejuniis,
& vigilis, & omniibus humu-
modi obseruantis, 22. q. 18.
6. c. ad 3.

Antonomasia est figura, qua
nomina generalia refringuntur
at aliiquid per excellen-
tiam; ut Urbs pro Roma, 22.
quæst. 141. 2. c. & quæst. 186.
1. c.

Anthropomorpha fuerunt
heretici fingentes Deum esse
figuratum lineamentis corporis
humani, 12. q. 318. 5. c.

Aprocalia est excessus ex-
peniarum contra rationem, &
opponit parvifacientia, 22. q.
135. 2. o.

Apocrypha Esdræ, 1. q. 19.6.
ad 1. & 22. q. 34.1. & 2

* Apostolia duplex, sc. aver-
sio a Deo, & nolle subdi Deo;
& sic est speciale peccatum, sc.
prima speci's superbie, non
autem primo modo; sed eti
generalis conditio omnis peccati,
12. q. 84.2. ad 2.

* Apostolia, id est recessus
a Deo, est triplex; scilicet a
religione vel ordine, a bona vita,
& a fide, 22. quæst. 12.
1. o.

3 A fide non est species infi-
delitatis, sed et circumstantia
eius aggravans eam, 22. q. 12.
1. ad 3

4 A fide est pessima, & in-
cludit alias, 22. q. 12. 1. c.

* Apostola condonamus ab
ecclesia perdit ius dominii fu-
per subditos, 22. q. 12. 2. o.

* I. Apostoli fuerunt perfectio-
res cæteris sanctis, 12. qu. 106.
4. c.

2 Habuerunt omnem scientiam,
quantum expediebat ad
conversionem mundi, 22. qu.
176. 1. ad 1.

3 Spiritus sanctus docuit A-
postolos omnem veritatem ne-
cessariam ad salutem, non au-
tem omnes futuros eventus, 12.
q. 106. 4. 2.

4 Verba Apostolorum sunt
ex familiari revelatione spiri-
tus

tus sancti & Christi; ideo ser-
vanda sunt, quia sunt in cano-
nica scriptura, in qua nefas
est credere aliquid falsum esse,
1. q. 57. 5. ad 3. & 22. q. 10. 8. 2.
ad 3. fin. & q. 10. 4. ad 2

* Missio visibilis spiritus san-
cti facta est ad Apostolos in spe-
cie stauri & lingua ignea: ad
significandum quod gratiam, &
auctoritatem habent a capi-
tate, id est Christo, & abundan-
tiam verbis & fervore, 1. q. 43.
7. 6. & 3. q. 39. 6. ad 4. & q.
71. 2. ad 1

6 Deus dedit Apostolis sci-
entiam scripturarum, & o-
mnium linguarum; quam ho-
mines per studium vel confus-
tudinem acquirere possunt: li-
cer non ita perfete, 22. q. 51.

4. c.

7 Loquebantur omnibus lin-
guis; non autem Christus,
pec Christiani modo, 22. q. 176.
1. o.

8 Relinquentes omnia pro-
pter Christum voverunt aucto-
ritatem ad perfectionis statum,
22. q. 88.4. ad 3

9 In navicula turbabantur
proper peccatarum Judæ, ad
commendationem unitatis, 22.
q. 108. 4. ad 5

10 Nullum sacramentum in-
stituerunt, 3. q. 64. 2. o. & q. 72.
1. ad 1

11 Ministrantes sacramenta
uebantur aliqua forma verbo-
rum tradita a Christo, 3. q. 72.
4. ad 1

12 Multa tradiderunt occul-
te, non in scriptis; ut formas
sacramentorum, ne irridetur
ab infidelibus, 3. q. 23.3. ad
2. & q. 72. 6. ad 2. & q. 84. 7. 4.

13 Baptizabant per alios; &
secundum Dionysium, divini
nostræ duces, id est Apostoli
probaverunt infantes recipi ad
baptismum, sed prædicabant
per se, sicut etiam Christus; quia
industria ministri multum
facit in ultimo, & nihil facit
in primo, 3. quæst. 67. 2. 1. &
q. 48. 9. 6.

15 Confirmati sunt a Clari-
sto sine materia, sed non con-
firmabant alios communiter si-
ne materia, 3. qu. 22.2. ad 1. &
4. ad 1

1 Dei apparitio differt a mis-
sione visibili; quia non impor-
tat ordinem Divinarum Perfo-
narum, nec inhabitacionem,
sicut missio, 1. qu. 43. 7. 6. & 3.
q. 39. 8. ad 1

2 Apparitio convenit Patri,
non autem mitti, 1. q. 4. 7. ad
6. & 3. q. 39. 8. ad 1

3 Apparitio Christi postquam
resurrexit, legitur facta duo-
decies, 1. q. 55. 3. ad 3. & ad 4.
& q. 85. 5. ad 6

4 Apparuit in alia effigie pro-
pter gloriam eius, & incredu-
litatem videntium, 3. q. 54. 1.
ad 3. & q. 55. 4. o.

5 Per apparitiones probare
voluit identitatem resurgen-
tis; quoad naturam, come-
ndo; personam eadem effi-
gice; vel accidentia per cica-
trices; veritatem vitæ loquen-
do; & veritatem corporis, per
palpationem; & eius gloriam
intrando Janus clausis, 3. q. 55.
6. c.

6 Post ascensionem apparuit
quibusdam in specie propria
corporali; sicut Paulo, 3. q. 57.
6. ad 4

1 Appellare ex confidencia
justæ causæ licet cuilibet; non
autem ut per moram iusti-
tiam impedit, 22. quæst. 69.
3. ad 1

2 Ante sententiam, & post
cam licet appellare, 22. qu. 69.
3. ad 2

3 Licer a judice ordinario
tantum; & ab ordinario &
arbitrio simul; non autem
ab arbitrio tantum, 22. q. 69.

3. ad 2

4 Nullus potest appellare
post decem dies; nec plus quam
ter, 22. q. 69.3. ad 3

5 Nulli fidei licet ad judi-
cium infidelem appellare, 22. q.
69. 3. ad 1

6 Apperitus est potentia pa-
fiva, 1. q. 80.2. c. item 12. q. 8. 2.
ad 3. item qu. 27. 1. c. & q. 50.
5. ad 2

7 Est inclinatio appetentis
in aliquid sibi simile, & con-

ve

v. q. 80. i. c. & 12. q. 8. i. c. & q. 29. i. c. & q. 56. ad 1.
3 Est inclinatio consequens formam; sed naturalis naturalem; sensitivus apprehensam a sensu: intellectivus, id est voluntas apprehensam ab intellectu, i. q. 78. 1. ad 3. item q. 80. 1. o. item q. 81. 1. c. item q. 87. 4. c. item 12. q. 8. i. c. item q. 17. 8. c. item q. 26. 1. c. item q. 35. 1. c. item 40. 3. c.

4 Sequitur cognitionem, 12. q. 40. 3. c.
5 Appetitus est ad res, sed cognitio est a rebus, 1. q. 16. 1. c. & q. 19. 3. ad 6. item 6. ad 2. item q. 80. 2. ad 2. & q. 92. 3. c. item 12. q. 22. 3. c. & q. 40. 2. c. & q. 66. ad 1. item 22. q. 26. 1. ad 2. & q. 47. 4. c.

6 Appetitus duplex, scilicet naturalis, & sensitivus, i. q. 78. 1. ad 3. item q. 80. 1. o. item 22. q. 14. 1. ad 3.

7 Duplex, scilicet sensitivus, & intellectivus, i. q. 80. 2. o. & 22. q. 18. 1. c. & q. 24. 1. c. & q. 58. 4. c. & q. 175. 2. ad 2.

8 Tripliciter, scilicet naturalis, & sensitivus, & intellectivus, i. q. 6. 1. ad 1. item q. 19. 1. q. 1. c. item q. 59. 1. c. item q. 60. 1. c. & q. 87. 4. c. item 12. q. 1. 2. c. ad 3. item q. 26. 1. 2. c. item q. 5. 1. c. item q. 40. 3. c. item 22. q. 29. 2. ad 1.

9 Appetitus naturalis, qui sequitur natura indigentiam, scilicet vis appetitiva, vel attractiva, dividitur contra retentivam, digestivam, & expulsivam. Et omnes subserviunt naturali, & sunt vires animae vegetativa proprie, sed in passionibus animae, secundum similitudinem agentium naturalium, 12. q. 23. 4. c. & q. 40. 4. c. & 1. q. 117. 1. c. & qu. 119. 2. c. & 22. q. 148. 1. ad 3.

10 Appetitus cibi duplex, scilicet naturalis, id est fames, & fisi, & animalis, in quo est virtus gulae, non autem in principio, 22. q. 48. 1. ad 3.
11 Actus appetitus est appetere non habita, amare habita, & delestant in eis, 1. qu. 19. 1. c. ad 2. & q. 59. 1. ad 2.

12 Motus appetitus duplex, scilicet prosecutio & fuga, 22. q. 78. 1. ad 3. & q. 80.

qu. 141. 3. c. item q. 178. 1. c. 13 Ordo motus appetitus proportionatus ordinis motuum naturalium, 12. q. 23. 2. c.

14 Omnis appetitus fecundum quod tendit in bonum, tendit in assimilationem divisa bonitatis, 1. q. 7. 1. c. ad 2. & qu. 44. 4. c. ad 3. & 22. qu. 34. 1. ad 3.

15 Creatura irrationalis appetit Deum implicite tantum; sed rationalis implicite, & explicite, 1. q. 6. 1. ad 2.

16 In omni bono appetitur sumnum bonum, id est Deus, 1. q. 6. 1. ad 2.

17 Appetit propter se dicitur dupliciter, scilicet solum propter se, & nunquam propter aliud; & aliquando etiam appetit aliud. Primum convenit sibi beatitudini, secundum virtutibus, 22. q. 145. 1. ad 1.

18 Omnia appetitor bonum, esse, perfectionem, & conuenientem principiu, 1. q. 9. 1. c. item q. 6. 1. c. item 2. ad 2. item q. 63. 3. c. item 22. q. 64. 3. c.

19 Nullus appetitus est ad malum, 1. q. 19. 9. c. item q. 10. 8. c. item 12. q. 8. 1. c. item q. 23. 2. c. item q. 27. 1. ad 1. item q. 28. 4. c.

20 Non esse est appetibile datum, & desperatus per accidens tantum, scilicet ratione pene, 1. qu. 5. 2. ad 3. & 12. qu. 8. 1. 3. & qu. 29. 4. ad 2. item q. 73. 8. ad 2.

21 Bonum arduum ratione patitur attrahit appetitum, canendo spem; sed ratione diffuscularie retrahit causando despatitatem, 22. q. 161. 1. c.

22 Possibile convenient objecto appetitus, non omnino per accidentem, 12. q. 40. 1. ad 3.

23 Appetible non movet appetitum sensitivum, nec rationalem, nisi apprehendatur, 1. qu. 80. 2. ad 1. & 22. qu. 34. 1. c. princi.

24 Quaelibet res habet aliquem appetitum, 1. q. 39. 1. c. & q. 80. 1. c.

25 Appetitus naturalis nihil aliud est, nisi inclinatio, & ordo rei ad rem sibi convenientem, 1. qu. 78. 1. ad 3. & q. 80.

A P 167
tentia animae distincta a ceteris eius potentias; non autem appetitus naturalis, 1. q. 80. 1. o. & 12. q. 30. 1. ad 3.

26 Est habitudo ad bonum naturale, ad quod tendit quantum non habet, & in quo habito quietescit, 1. q. 19. 1. 2. c.

27 Semper tendit in bonum existens in re, 12. q. 8. 1. c.
28 Semper sequitur formam in re existentem, alii autem apprehensam, 1. q. 59. 1. c. & q. 60. 1. c. & qu. 80. 1. c. & 12. qu. 8. 1. o. & q. 17. 8. c. item q. 81. 1. c.

29 Illud, quod appetitur appetitu naturali, potest etiam appeti appetitu animali, cum fieri apprehensum, 12. q. 30. 3. ad 1.

30 Quaelibet potentia animae appetitu naturali concupiscit, amat, delectatur, & huiusmodi, sed appetitu animali sola concupiscibilis, 1. qu. 78. 1. ad 3. & q. 80. 1. ad 3. & 12. qu. 30. 1. ad 3.

31 Appetitus potest dici naturalis tripliciter, scilicet in qua inest rei a natura, & sic est in qualibet potentia animae, & etiam in voluntate, & in omnibus partibus, & membro corporis, & in omni re. Vel quia consequitur formam mere naturalem, & simpliciter immersam materiam. Vel quia consequitur formam rationalem, quae inest homini a natura, non tamen ut sequens formam actu apprehensam ab intellectu, 1. q. 76. 1. c. co. 2. & qu. 78. 1. ad 1. item q. 80. 1. ad 3.

32 Non obedit imperio rationis, nisi mediante voluntatis, 12. q. 6. 4. ad 1.

33 Appetitus naturalis animae non est potentia animae distincta a ceteris eius potentias, 1. q. 80. 1. o. & 12. qu. 30. 1. ad 3.

34 Appetitus inferior sequitur motum appetitus superioris, nisi aliquid repugnet, 22. q. 158. 8. c.

35 Non obedit rationis imperio, 1. q. 83. 1. ad 5. & 12. q. 17. 2. o. & 22. q. 148. 1. ad 3.

36 Omnis potentia animae

naturali appetitu appetit objectum sibi convenientem, 1. qu. 78. 1. ad 3. item q. 80. 1. ad 3. item 12. q. 10. 1. ad 3.

37 Appetitus consequens appreheensionem animalis est po-

47 Bonum sensibile est objec-
tum appetitus sensitivitatis, sed bo-
num simpliciter est objectum
voluntatis, 1. q. 59. 4. c. item 12.
q. 1. 2. ad 3. item q. 10. 3. c. item
22. q. 24. 1. c.

48 Nullus appetitus movetur
ad suum objectum, nisi appre-
hendatur sub ratione boni, vel
mali, convenientis, vel nocivi,
12. q. 9. 1. ad 2

49 Appetitus sensitivus ut re-
flus a ratione potest esse subje-
ctum virtutis, & viti, 12. q. 50.
2. ad 3. & q. 16. 3. c. & 4. 0. & 5.
ad 1. & q. 57. 1. c. & qu. 74. 2. c.
2. ad 3. & 3. 0.

50 Actus appetitus sensitivus
semper est cum transmutatione
corporis, & maxime circa cor,
1. q. 10. 1. ad 1. item 12. q. 10. 3. c.
item q. 22. 2. ad 3

51 Appetitus sensitivus, & ra-
tionalis, id est voluntas, sunt
duae potentiae, 1. q. 50. 2. 0.

52 Actus appetitus sensitivus
ratione mutationis corporalis
annexa, dicuntur passiones,
non autem actus voluntatis,
1. q. 20. 1. ad 1

53 Appetitus sensitivus & vo-
luntas sunt rationales partici-
pative, 12. q. 24. 1. ad 2. & q. 56.
6. ad 2. & q. 59. 4. ad 2. & q. 61.
2. c. fin. ad 2. & 22. qu. 58. 4. ad 3.
& 3. q. 16. 2. ad 4

54 Appetitus rationalis non
dividitur per concupiscentib[em],
& irascibil[em], 1. q. 59. 4. 0. item
q. 82. 5. 0.

55 Non fertur in particolare,
nisi sub ratione universalis,
1. q. 80. 2. ad 2

1 Apprehensio aliqua est
causa timoris, & omnium o-
perationum appetitus, 12. q.
7. 1. c.

2 Respectus qui est tantum
in apprehensione rationis con-
ferens unum alteri, est re-
latio rationis tantum, 1. qu.
28. 1. c.

3 Appropinquatio. Quanto
aliiquid minus habet de po-
tentia, tanto magis ap-
propinquat Deo, 12. quast. 22.
2. ad 3

2 Quanto aliqua sunt fini
beno propinquiora, tanto sunt
meliora, 22. quast. 91. 6. c.
princ.

1 Appropriatio in communi
est manifestatio divinarum per-
sonarum per attributa effentia-
lia, 1. q. 39. 7. c.

2 In divinis potest fieri di-
pliciter, scilicet ex parte crea-
tarum, & ex parte Dei. Pri-
ma debet semper fieri per con-
trarium, secunda vera per si-
multitudinem ad proprium, 1. q.
39. 7. c. ad 1. item 8. 2. c.

3 Appropriatum ut sic est po-
sterius proprio secundum mo-
dum intelligendi, sed ut ef-
fentiale est converso, 1. q. 39.
7. c. ad 3

4 Attributa convenienter
appropriantur divinis perso-
nis, 1. q. 39. 7. 8. o.

5 Essentialia non perfici ap-
propriatum, nec operatio, 1. q.
39. 8. c.

6 In speciali potentia ap-
propriatur patri, sapientia fi-
lio, bonitas vero Spiritui fan-
tio, 1. q. 39. 7. 8. c. & q. 45. 6. ad
2. item qu. 46. 3. c. item 2. q.
14. 7. c.

7 Veritas in divinis appro-
priatur filio, 1. q. 39. 8. c.

8 Principium effectuum ap-
propriatur patri, exemplare at-
rem filio, 1. q. 46. 3. c.

9 Eternitas appropriatur
patrib[em], pulchritudo filio, osus
vero Spiritui sancto, secundum
Hilarium, 1. q. 39. 8. c. item 3.
q. 59. 1. ad 2

10 Unitas appropriatur pa-
tri, imago, æqualitas, & ver-
bum filio, nexus vero Spiritui san-
cto, secundum Augustinum,

1. qu. 37. 1. ad 3. & qu. 39. 8. c.
& qu. 47. 2. ad 3. & 3. qu. 58.
2. ad 3

11 Ex ipso appropriatur pa-
tri, per quem filio, in quo Spi-
ritu sancto, 1. q. 36. 8. c.

12 Creatorem est appropri-
atur patri, per quem filio, do-
minus vero, & vivificatio
Spiritui sancto, 1. quast. 45.
6. ad 2

13 Aqua in communi habet
sex proprietates, quia est dia-
phana, humida, frigida, gene-
rativa, abundans oblique, & si-
ne pretio, 3. q. 66. 3. c. item qu.
69. 2. ad 2. & 4. ad 1

14 Est duplex, scilicet viva,
id est continuata suo princi-
piis

15 cum fluxu: & mortua, id
est, flans, 1. q. 18. 1. ad 3

16 Non cooperari terram ter-
ram contra naturam propriæ
viventia super eam, 1. qu. 69.
1. ad 2. & ad 4

17 Congregatio aquarum con-
venienter describitur tertia
die, 1. q. 69. 1. o.

18 Aquæ dicuntur potius con-
gregari & dividii quam creari,
quia labiliter fluunt. Sed
aque que supra cœlos sunt,
non sunt fluida secundum Ba-
silium, 1. quæst. 68. 2. c. item
ad 2. fin. item quæst. 69. 1.

19 Archangeli sunt medijs or-
do inter angelos & principa-
tes, 2. q. 108. 5. ad 4

20 Architector est principalis
artifex præcipiens induci for-
mam, & preparari materiam,
1. q. 18. 3. c.

21 Argumentum dicitur du-
pliciter, scilicet ratio rei du-
bile, & signum evidens sensi-
bile, 3. q. 55. 3. c.

22 Oratio firmat argumen-
tum, primo a substantia actus,
secundo a circumstantiis, 12. q.
7. 1. ad 1

23 Argumentum ex solo lite-
rali sensu sumitur sacra Scrip-
ture, 1. q. 1. 10. ad 1

24 Ab auctoritate Dei est fir-
missimum, sed ab auctoritate
humana est debilissimum, 1. q.
1. 8. ad 2

25 Arithmetica & Geometria
procedunt ex principiis notis
lumine naturali intellectus, 1.
q. 1. 2. c.

26 Aristoteles instituit seculare
Peripateticorum; quorum prin-
cipes ipse fuit, 12. q. 59. 2. c. &
22. q. 123. 10. c.

27 Arthus dexter, & pectuscu-
lum hostis in lege veteri, erant
facerdotis contra divinatio-
nem; & quia sapientia cordis
& fortitudo sunt ei necessaria,
12. q. 102. 3. ad 8. fin.

28 Spiritus sanctus dicitur pi-
gnos, sed magis proprie ar-
rha; quia Spiritus sanctus di-
citur arrha per respectum ad
ea dona, quæ manent in pa-
tria, pignus vero per respe-
ctum ad ea quæ evacuabuntur,
12. q. 114. 3. ad 3. fin.

29 Arrogantia. Arrogans est,
qui sibi tribuit quod non habet,
22. q. 112. 1. ad 2

3 In arboribus & in herbis
nil erat immundus secun-
dum legem; sicut in omni ge-
nere animalium, 12. q. 102. 6.

4 In arca testamenti significat
secreta fidei, quæ permittun-
tur videri a majoribus tantum,

12. q. 102. 4. ad 6

5 Dispositio arca testamenti
interius & exterius, & exposi-
tio literalis & figuralis omnijs
pertinentium ad eam, 12. quæ-
st. 102. 4. ad 6

6 Argentum est medius or-
do inter angelos & principa-
tes, 2. q. 108. 5. ad 4

7 Architector est principalis
artifex præcipiens induci for-
mam, & preparari materiam,
1. q. 18. 3. c.

8 Argumentum dicitur du-
pliciter, scilicet ratio rei du-
bile, & signum evidens sensi-
bile, 3. q. 55. 3. c.

9 Oratio firmat argumen-
tum, primo a substantia actus,
secundo a circumstantiis, 12. q.
7. 1. ad 1

10 Datur contra impugnationem
exteriorum dæmonum; sed
contra dæmones, & contra o-
mne impedimentum sacramen-
torum, 3. q. 65. 1. ad 6

11 Delet peccata venialia, 3.
quæst. 65. 1. ad 6. item ad 8. 1.
item quæst. 83. 3. ad 3. item q.
87. 3. 0.

12 Potest iterari, non au-
tem exorcismus, pro quo su-
mitur contra dæmones, 3. q.
71. 2. ad 3

13 Potest ei fieri additio a-
qua non benedicta, & tota ei-
re benedicta, 3. q. 77. 8. ad 3. &
q. 83. 3. ad 3. & q. 87. 3. 0.

14 Aquila significat superbiam,
12. quæst. 92. 9. ad 1. corp.
2. fin.

15 Aquila facit genera-
re mares, austera vero foemina-
nas, 1. quæst. 92. 1. ad 1. & q. 99.
2. ad 2

16 Aliter habetur spes fru-
tiationis arboris cum vi-
rescit frondibus, & aliter cum
jam primordia fructuum inci-
piunt apparere, 12. quæst. 69.
3. c.

³ Arrogantia qua aliquis supra se extollit, est species superbiae. Nec est jauntia, sed ipsa est causa eius, 22. q. 12. 3. ad 2.

⁴ Ars est virtus intellectu-
sis, in quantum facit facultatem boni operis. Non autem impliciter est virtus, quia non perficit utrum nec appetitum, 22. q. 57. 3. 4. o.

⁵ Est recta ratio factibilium,
et habitus operatus, 1. q. 22.
a. c. & 12. q. 57. 3. 4. o. & 9. 93.
x. c. & 22. q. 47. 5. c.

⁶ Forma artis est similitudo
ultimi effectus intenti ab artifi-
cio, 3. q. 78. 2. c.

⁷ Ars semper est ad bonum,
scilicet et scientia, 12. qu. 57. 3.
ad 1.

⁸ Ars est aliqua virtus, quia
ad bonum eius usum requiritur
aliqua virtus moralis, 12. qu.
57. 3. ad 3. & 22. quæst. 47.
4. ad 2.

⁹ Scientia ad nullum opus
ordinata dicuntur simpliciter
scientiae, non autem artes, 12.
q. 57. 3. ad 3.

¹⁰ Artes quæ ordinantur ad
opus rationis, dicuntur libe-
rales. Quæ vero ordinantur ad
opus corporis, dicuntur servi-
les, 12. q. 57. 3. ad 3.

¹¹ Liberales sunt speculativae.
Sed dicuntur artes, quia ha-
bent aliquid per modum ope-
ris, 12. q. 57. 3. ad 3. & 22. q. 47.
2. ad 3.

¹² Omnis applicatio rationis
recta ad aliquid factibile per-
tinet ad artem. Ideo est aliqua
ars speculativa. Non autem
prudentia; quia est tantum de
confitibilibus, in quibus non
sunt viæ determinatae ad finem,
22. q. 47. 2. ad 3.

¹³ Ars magis convenit cum
prudentia, quam habitus spe-
culativi, ratione obiecti &
subiecti. Sed e converso, ra-
tione virtutis, 12. quæst. 57. 4.
ad 2.

¹⁴ Differt realiter a pruden-
tia, 12. q. 57. 4. o. 5. ad 1. item
22. q. 47. 4. ad 2.

¹⁵ Non requirit aliquis ha-
bitus morales in appetitu, sicut
requirit prudentia, 22. q. 57. 4.
c. & q. 58. 5. ad 3

¹⁶ Habet determinata mediad
ad finem. Sed in quibusdam
non habet, in quibus per simili-
tudinem dicitur aliquis pruden-
ter agere, ut in medicina,
& navalium, in quibus est neces-
sarium consilium, 22. q. 47. 4.
ad 2. & q. 49. 5. ad 2

¹⁷ Bonum artis est extra ho-
minem, scilicet in artificiali-
bus; sed bonum prudentie est
intra hominem, 12. q. 57. 4. c.
& 5. ad 1

¹⁸ Operatio artis fundatur
super operationem naturæ; &
hæc super creationem, 1. quæst.
8. ad 4

¹⁹ Initium artis secundum
eius essentiam sunt principia,
ex quibus procedit ars. Sed se-
cundum eius effectum, est un-
de incipit ars operari; sicut
principium artis adiutoria
est fundamentum, 22. quæst.
19. 7. c.

²⁰ Quicquid est contra na-
turam artificati, est contra
naturam artis, 12. quæst. 71.
2. ad 4.

²¹ Ars non potest inducere
formam substantiam, nisi vir-
tute naturæ, 12. quæst. 77. 2. ad
1. & 3. quæst. 66. 4. c. & qu. 75.
6. ad 1

²² In aliqua materia est
virtus agentia ad productionem
formæ artis, in aliqua vero
non, 1. q. 77. 1. c.

²³ Vendere artes liberales
quoad veritatem earum, peccat
est simonia, non autem
locare operas suas, scilicet do-
cendo eas, quia hoc licitum
est, 22. quæst. 100. 3. corp.
ad 3

²⁴ Id quod de se ordinatur
ad malum, non est ars, 12. q. 57.
3. ad 1. item 22. q. 95. 1. ad 2. item
q. 169. 2. ad 4

²⁵ In arte artis dupliciter
contingit esse peccatum, scilicet
deviando a fine particu-
lari artis, & a fine communi-
pi. Primum est proprium, secun-
dum vero est artificis, in qua-
ntum est artificis, in qua-
ntum est homo, 12. q. 21. 2. ad 2.
item q. 57. 3. ad 1

²⁶ In arte peccans volens est
eligibilior quam peccans no-
lens, sed in virtutibus mora-
libus est e converso, 12. qu. 20.
2. ad 2

²⁷ ad 2. item q. 57. 4. c. item 22.
q. 47. 1. ad 3. item 8. c.

²⁸ Artes quibus ut plures ali-
qui male utuntur, licet de se
fines licite, debent tamen ex-
trirari de civitate per prin-
cipes, secundum Platonem, 22.
q. 169. 2. ad 4

²⁹ Artifex ex suo opere est
laudabilis vel culpabilis, per
bonitatem vel malitiam sui
actus, 12. q. 21. 2. c. ad 2

³⁰ Formæ artificialium sunt
accidentia, 3. q. 66. 4. c.

³¹ Formæ artificialium nihil
aliud sunt, quam compo-
sitione, & figura, 22. quæst. 96.
3. ad 2

³² In artificialibus ratio or-
dinatur ad finem particularem,
in moralibus autem ad finem
communem totius humanae vi-
tae, 12. quæst. 21. 2. ad 2. item
quæst. 57. 4. ad 3. item 22. q. 9.
4. ad 4

³³ Nullum artificiale, ut
imagines & verba, haber alii-
quam vim a constellationibus,
sed a demonibus, 22. quæst. 96.
2. ad 2

³⁴ Articulus fidei est indivisi-
bilis veritas de Deo, artians
nos ad credendum, secundum
Ricardum de sancto Victore,
22. q. 1. 6. o.

³⁵ Articulus dicitur quadrupli-
citer, scilicet membrum,
conclusio, particula in iudicio,
& spiritualis difficultas suppo-
rita in fide non dependens ex
alio, 22. q. 1. 6. c.

³⁶ Ascendere in cœlum, fuit
conveniens Christo, 3. qu. 57.
1. 6. o.

³⁷ Christus ascendit secun-
dum utrangkan natum, 3. q.
57. 2. o.

³⁸ Ascendit propria virtute
utriusque naturæ, 3. quæst. 57.
3. o.

³⁹ Super omnes cœlos, & fu-
per omnem creaturam, 3. q. 57.
4. 5. o. & q. 58. 3. c.

⁴⁰ Ascensio Christi, & quies-
cens, vel cuiuscunque cor-
poris glorioi non est violenta,
sed naturalis, 1. q. 57. 3. ad 2.

⁴¹ & 4. ad 4

⁴² Crebra fuit Christi con-
versatio cum discipulis ad
corum consolationem, ante

cujus ascensionem, 3. quæst. 57.
3. ad 3

⁴³ Nescitur ubi Christus cor-
poraliter ante ascensionem
manerit; cum hoc scriptura
non tradat, 3. q. 55. 3. ad 2

⁴⁴ Non statim post resurrec-
tionem ascendit, propter si-
dem confirmandam, 3. qu. 57.
1. ad 4

⁴⁵ Ascensio non fuit in instan-
ti, 3. q. 57. 3. ad 3

⁴⁶ Fuit causa nostra salutis,
3. q. 57. 6. o.

⁴⁷ Formæ artificialium nihil
aliud sunt, quam compo-
sitione, & figura, 22. quæst. 49.
3. ad 4

⁴⁸ Animæ sanctorum post re-
surrectionem & ante ascensionem
Christi, etiam in limbo,
viderunt Deum per essentiam,
3. q. 52. 4. ad 3

⁴⁹ Ante ascensionem Christi
nullus intravit paradisum ce-
lestem, sed latro statim mori-
ens intravit in visionem Dei,
non autem in paradisum terre-
strum, 3. q. 52. 4. ad 3

⁵⁰ Ascendit Christo accre-
vit gaudium quoad modum,
non autem intensive, nec ex-
tensive, quia de omnibus per-
fectum gaudium habuit ab in-
stanti sua conceptionis, 3. q. 57.
1. ad 2

⁵¹ Ascensio est actus intelle-
ctus, sed consentire est actus
voluntatis, 12. qu. 15. 1. ad 3.
item 22. q. 2. 1. ad 3

⁵² Ascensus contingit tripli-
citer, scilicet propter eviden-
tiatam rei, sicut principiorum
habitus; vel propter aliud, ut
in scientia; vel per imperium
voluntatis, ut credere, 22. q. 8.
4. c. item q. 2. 1. c.

⁵³ Voluntas dupliciter movet
intellexum ad assentendum,
scilicet ex ordine ad bonum,
vel coactione veri non visi, 22.
q. 5. 2. c.

⁵⁴ Intellexus duplicititer per-
ficit ad assentendum verita-
ti. Primo capiendo eam, fe-
cundo habendo certum judi-
cium de ea, 22. q. 9. 1. c.

⁵⁵ Intellexus necessario assen-
tit principis per se notis, &
aliis cognitis sequi necessario
ex iis, non autem aliis veris,
H 2 Quæ-

Quædam enim ex necessitate consequuntur ex principiis, ita scilicet quod non possunt esse falsa, principiis existentibus veris, sicut sunt omnes conclusiones demonstrationum: & hujusmodi veris intellectus de necessitate assentit, postquam percepit ordinem eorum, non autem prius, 1. qu. 62. 8. ad 2. item quæst. 82. 1. 2. c. item 12. q. 17. 6. c.

6 Intellexus non potest assentire oppositis dignitatum, 1. q. 2. 10. b.

Affiditas unius rei fastidium parvum, 22. quæst. 83. n. ad 4.

1 Affimilatio est duplex, scilicet in natura, & in specie intelligibili. Secunda requiritur in cognitione, non autem prima, 1. quæst. 57. 2. ad 2. & quæst. 85. 8. ad 3. & quæst. 88. 2. ad 2.

2 Intelligere per affimilationem convenit soli intellectui recipienti speciem a rebus, 1. q. 14. 2. ad 2

3 Affimilari possumus tripliciter Verbo Dei, sive Filio Dei: Primo secundum rationem formæ, & non secundum intellectuæ qualitatem ipsius; Secundo secundum rationem formæ, & intellectuæ qualitatem ipsius; Tertio secundum unitatem quam habet ad Patrem, per gratiam & charitatem, 3. q. 23. 3. c.

4 Talis affimilatio per gratiam & charitatem perficit ratione adoptionis, quia sic affimilatis debetur hereditas æternæ, 3. q. 23. 3. c.

5 Affimilatio intellectus prædicti ad Deum est secundum proportionalitatem, speculativi autem secundum unionem & informationem, qua est multo major, 12. quæst. 3. 5. ad 1.

6 Summa affimilatio hominis ad Deum est per operationem. Ideo per beatitudinem homo Deo maxime conformatur, 1. qu. 63. 3. c. item 12. qu. 33. 2. ad 3

7 Generans non affimilat sibi genitum in perfectionibus acquisitis per actus, nisi in

aptitudine, 12. quæst. 81. 1. c. 8 Causa affimilacionis filii ad patrem non est materia, sed formativa virtus in semine causata ex operatione virtutis formativæ patris in semen, 1. q. 119. 2. ad 2.

9 Filii quandoque affimilantur a: is & proavis, quia in semine est virtus eorum, 1. qu. 119. 2. c. ad 2

10 Magis affimilantur parentibus secundum iracibilem, quam secundum concupiscentiam, 12. qu. 6. 3. c. item 22. qu. 156. 4. c.

1 Affistere sumitur duplicitate, scilicet simpliciter, & secundum quid, 1. quæst. 112. 3. c.

2 Affistere Deo, est esse circa Deum, id est immediate recipere illuminationes in simplicitate Divini luminis, 1. q. 112. 3. c.

3 Satan dicitur affuisse, non autem aliftisse Deo, 1. q. 112. 3. ad 3

1 Affumere dicit adum affumentis, & terminum, 3. quæst. 2. 8. c. & quæst. 3. 1. 2. 4. c.

2 Proprio convenit persona, non autem natura, 3. quæst. 3. 1. 2. 3. o.

3 Affumi convenit natura, non autem persona, 3. q. 4. o. & q. 16. 4. ad 3

4 Assumptio significat actionem in fieri, & respicit diversimode agens, patiens, terminum a quo, & terminum ad quem; unio autem significat relationem in facto esse, & eodem modo respiciens omnia, 3. q. 2. 8. o.

5 Assumptio differt ratione ab unione, & incarnatione, seu humanatione, 3. quæst. 2. 8. ad 3

6 Natura Divina est unita, non autem assumpta; sed natura humana est unita, & assumpta, 1. q. 2. 8. c. ad 2

7 Unius est unitum, non autem assumens est assumptum, 3. q. 2. 8. c.

8 Omnis persona assumens est unius. Non autem e converso, quia pater est unius, non autem assumens, 3. quæst. 2. 8.

1. 8. ad 2. & quæst. 3. 1. ad 2. 9. Assumere naturæ convenientiatione principii rantium, sed personæ ratione principi, & termini, 3. quæst. 1. 1. 2. 0. & 4. ad 2

10 Abstracta personalitate, natura potest assumere, 3. q. 3. 0.

11 + Deus potest assumere naturam angelicam sine corruptione personalitatis angelicæ, 3. q. 4. 1. ad 3

12 Quilibet natura potest de potentia Dei absoluta assumi, sed tantum natura humana secundum congruentiam, 3. qu. 4. 1. o.

13 Quilibet persona potest sine alia incarnari, & assumere, 3. q. 3. 4. 5. o.

14 Tres Personæ possunt unam numero naturam assumere, 3. q. 3. 6. o.

15 Et tunc tres Personæ efficiunt unus homo unitate naturæ, non autem unitate personæ, 3. quæst. 3. 6. ad 1. & 7. ad 2

16 Una persona potest plures naturas humanas assumere, 3. q. 3. 7. o.

17 + Si una Persona Divina affumeret duas naturas humanas, tunc illa Persona efficeret tantum unus homo, & non plures, 3. quæst. 3. 7.

ad 2

18 Assumptio naturæ humanae convenientius facta est ad Filium, quam ad Patrem, vel ad Spiritum sanctum, 3. quæst. 3. 8. o. & quæst. 39. 8. 1. 2. c.

19 Filius Dei assumpsit naturam humanam cum omnibus perfectionibus suis, 3. quæst. 9. 1. corp. & quæst. 18. 1. 2. c.

20 Columba non fuit assumpta in unitate personæ Spiritus sancti, quia non apparuit ut salvaret, sed ut significaret, 1. quæst. 47. 7. ad 1. & 3. quæst. 39. 6. ad 2. & 7. c.

21 Natura humana assumpta est in individuo, 3. qu. 2. 2. ad 3. & 5. ad 2. & quæst. 4. 2. ad 1. & 3. corp. & corp. & quæst. 37. 1. corp. & qu. 39. 7. corp.

22 Assumpit naturam humanam integrum, & perfectam, 3. quæst. 9. 1. corp. & quæst. 18. 1. corp. & 2. corp.

23 Hæreticum est dicere Christum non assumpsisse partes unitas, 3. quæst. 2. 5.

24 Hæreticum est dicere, 4. 2.

25 Non decuit ut natura humana in quolibet suo supposito assumeretur, 3. q. 2. 5. ad 2. & 4. 5. o.

26 Convenienter assumpta est de stirpe Adæ, 3. q. 4. 6. o. & q. 31. 1. o.

27 Non debuit immediate assumi in Adamo, 3. q. 4. 6. ad 2

28 Assumi convenient naturæ humanae ratione sui, & non ratione suppositi, ideo non convenit Deo, 3. quæst. 16. 4. ad 3

29 Deus convenienter car. nem assumpsit de muliere, 3. q. 31. 4. o.

30 Deus non assumpsit hominem, 3. q. 4. 3. o.

31 Christus assumpsit animam, contra Arium, Eunomium, & Apollinarem, 3. quæst. 5. 3. o. item quæst. 10. 2. ad 1

32 Animam rationalem contra Eunomium, & Apollinarem, 3. quæst. 5. 4. o. item quæst. 16. 3. ad 2. & quæst. 18. 1. c.

33 Assumptio Christi non fuit tantum per inhabitationem gratiarum, contra Nestorianum, & Theodorum, 2. quæst. 6. corp. & quæst. 16. 1. 3. 4. 7. corp. & quæst. 18. 1. corp.

34 Non attulit corpus de celo, sed assumpsit idem de muliere, contra Valentianum & Martianum, 3. quæst. 5. 2. o. item quæst. 36. 3. item quæst. 37. 1. corp. & quæst. 34. 3. c.

35 Assumpsit verum corpus, & non phantasticum, contra Manichæum, & Valentianum, 3. quæst. 5. 1. o. item 2. corp. & quæst. 14. 1. corp. & quæst. 16. 1. corp. & quæst. 37. 1. corp. & qu. 39. 7. corp.

36 Assumpsit naturam humanam integrum, & perfectam, 3. quæst. 9. 1. corp. & 2. corp.

37 Hæreticum est dicere Christum non assumpsisse partes unitas, 3. quæst. 2. 5.

38 Hæreticum est dicere, H 3 Deum

Dream esse unitum homini accidentaliter, 3. q. 2. 6. c.

36 Caro assumpta est mediante anima, & anima mediante spiritu, 3. qu. 6. 1. 2. o. & 3. ad 1. item 4. ad 3. item 40. 33. 2. c & q. 49. 6. ad 3. & q. 50. 2. ad 2. item 3. c.

37 Assumpta est de Adam, de David, & de Abraham, 3. q. 31. 1. 2. o.

38 Anima Christi non fuit prius creata quam assumpta, 3. q. 6. 3. o.

39 Partes assumptae sunt mediante toto ordine intentionis, sed e converso ordine executionis, 3. q. 6. 5. o.

40 Natura humana assumpta est mediante gratia habituali, sicut medio congratitatis, & Spiritu sancto sicut causante, & unione sicut effectu consequente, 3. q. 6. 6. o.

41 In eodem instanti anima & caro sunt assumptae, & unitae, 3. q. 6. 1. corp. item 3. 4. o. item 5. c. & q. 33. 2. o. & q. 34. 1. c. item q. 35. 4. c.

42 In eodem instanti anima creata est, caro concepta & animata, & utraque assumpta est a Verbo, scilicet in primo instanti, 3. qu. 6. 3. 4. o. & q. 33. 1. 2. 3. o. & q. 35. 4. o.

43 Christus assumptus omnes defectus naturales corporis, communes toti natura humanae, 3. qu. 12. 4. ad 3. item qu. 14. 4. o. item q. 15. 1. corp. item q. 46. 4. ad 3.

44 Nullum morbum assumptum, nec aliquem defectum non communem omni homini, 3. q. 14. 4. o. & q. 46. 3. ad 2. item 5. corp. & 9. ad 4. item q. 51. 2. c.

45 Nullum defectum contraxit, sed voluntarie assumptum, 3. q. 14. 3. o.

46 Assumptus defectus corporis necessitate natura corporis, non autem coacte, nec contra voluntatem Divinam, nec humanam, 3. qu. 24. 2. o. & qu. 15. 5. ad 1. item ad 2.

47 Nullum defectum anima assumptum, nec contraxit, scilicet ignorantiam, culpam, vel defectum gratia, 3. q. 1. 1. ad 3.

& q. 12. 4. ad 3. & q. 14. 3. ad 1. item 4. c. & q. 15. o. & q. 31. 7. o. item 4. 6. ad 2

1 Astrologia, & perspectiva

non sunt proprie species mathe-

matica, sed secundum quid,

12. q. 35. 8. c.

2 † Astrologia & perspectiva sunt magis naturales quam mathematicae materialiter, sed formaliter & principaliter sunt e converso, 22. quæst. 9.

2. ad 3

3 Astrologas potest praedice-
re futura determinata, ut semper vel ut frequenter in suis
causis, non autem contingens
ad utrumlibet, 1. qu. 215. 4.
ad 3. & 12. qu. 9. 5. ad 3. & 22.
q. 95. 1. c. & 5. o.

1 Ajustitia est vitium speciale,
differens a prudentia carnis,
utens non veris viis vel me-
diis, sed simulatis. Ideo op-
ponitur prudentia, 22. qu. 25.
3. o. item 4. c. item qu. 69. 2. c.
item qu. 97. 13. ad 3. item qui.
111. 3. ad 2

2 Ajustitia quandoque dicitur
prudentia, & e converso, 21.
q. 55. 3. ad 1. item 4. ad 1. item
q. 92. 1. ad 1

3 Consistit in excoitatione
simulata via, sed dolus &
fraud in executione eius, 22.
q. 55. 4. o. & q. 69. 2. c. & q. 111.
3. ad 2

1 Athanasius & Gregorius
Nazianzenus tantum autoritas
fuerunt, ut nemo contra-
rietur eis, 1. q. 61. 3. c.

1 Attentio triplex in oratione, scilicet ad verba, ad petitionem, & ad Deum, vel ad aliam circumstantiam, 22.
q. 83. 13. c.

2 Attentio actualis est ne-

cessaria in oratione, saltem in

principio, 22. q. 83. 13. o.

1 Attingere naturam su-
periorem contingit dupli-
citer, scilicet obiective, & se-
condum virtutem, 22. q. 3. 7.
ad 3

2 Attingere Deum tripliciter
contingit, scilicet simili-
tudine, operatione, & unione
personalis. Primum convenit
omni creaturæ, secundum ran-
tum rationali, tertium vero
soli Christo, 22. q. 2. 3. c.

1 At-

1 Attribui. Ex eo, quod
aliquid attribuitur alicui, o-
portet ei attribui omnia qua-
sunt de ratione eius, 1. q. 28.
3. c.

1 Attributa Dei different
tantum ratione, sed funda-
mentum habent ex natura rei,
1. q. 13. 4. o. item 12. c.

2 Plura attributa sunt in
Deo, sed unius, 1. quæst. 13.
4. o. item 12. c.

3 Attributa essentialia po-
funt a nobis naturaliter cognos-
ci, non autem personalia, 1.
q. 32. 1. o. item q. 39. 7. c.

4 Ratio attributorum est con-
ceptio intellectus, quam signifi-
cat nomen, 1. q. 13. 1. c. item
4. o.

5 Attributa Divina prædi-
cantur de se invicem nominibus
primæ intentionis, non
autem secundis, 1. quæst. 32.
3. ad 3

6 Quilibet effensus Dei est
a qualibet attributo eius, ta-
men reducitur ad illud, cum
cujus ratione magis convenienter,
1. q. 45. 6. ad 3

1 Avaritia est immoderatus
amor habendi, 22. quæst. 118.
3. 8. c.

2 Avaritia proprie semper
est peccatum, 22. q. 118. 1. o. &
q. 119. 1. o.

3 Est peccatum spirituale,
22. q. 118. 6. o.

4 Avaritia secundum quod
oppunitur iustitiae, hoc modo
ex genere suo est peccatum
mortale. Contingit tamen in
hoc genere avaritia esse pec-
catum veniale, propter imper-
fectionem actus, 22. q. 118. 4. o.

5 Est medium inter peccata
pure spiritualia, & peccata pu-
re carnalia, 22. q. 72. 2. ad 4. item
22. q. 118. 6. ad 1

6 Est contra Deum, contra
se, & contra proximum, 22. q.
118. 1. ad 2. item 3. ad 1

7 Large est in daemones, scilicet
immoderata cupiditas
habendi quocunque bonum
creatum, non autem proprie,
1. q. 61. 2. ad 2

8 Senes sunt naturaliter a-
vari, propter defectum nature
eorum, 22. q. 118. 1. ad 3. & 5.
ad 3. & q. 119. 3. o.

9 Dupliger importat im-
moderantiam exteriorum, sci-
licet in affectu, & in re, 22.
q. 55. 8. c. & q. 118. 1. ad 2. & 3. c.
10 Sumitur duplificiter, scil.
large pro omni cupiditate in-
ordinata habendi quocunque
bonum creatum; & proprie,
ut est specialis peccatum circa
possessiones exteriores, 1. qu.
63. 2. ad 2. item 22. q. 118. 2. o.
item 5. ad 2

11 Species avaritiae sunt se-
pTEM, scilicet parsitas, rena-
citas, cymilitas, turpe lucrum,
usura, latrociniū, & alea, 22.
q. 118. 8. ad 4

12 Virtutem capitale, cujus fi-
liae sunt septem, scilicet pro-
digio, fraus, fallacia, perju-
rium, inquietudo, violentia,
& obduratio, 22. quæst. 55. 8. o.
item q. 118. 7. 8. o.

13 Avaritia, libido, & cupi-
ditas dicuntur tripliciter, sci-
licet pauci habitualis conse-
quens peccarum originale, id
est fomes inordinatarus appeti-
tus cuiuscunquam rei, vel tan-
tum divitiarum. Prima est ra-
dix omnis peccati. Secunda
est genus omnis peccati. Ter-
tia est vitium capitale, 22. q. 77.
5. ad 1. & q. 82. 4. ad 3. & q. 84.
1. o. & 22. qu. 24. 10. ad 2. & q.
119. 2. ad 1

14 Etiam tertio modo, sci-
licet ut tantum inordinatus
appetitus divitiarum, radix est
omnium peccatorum, 22. qu.
84. 1. o. item 2. corp. fin. item
3. ad 1. & 4. ad 4. & 22. q. 119.
2. ad 1

15 Facit homines odiosos, &
cautatur ex nimio amore sui,
22. q. 50. 4. ad 3

16 Est maximum peccata-
rum secundum quid, id est ex
parte conversionis, & mini-
mum simpliciter, id est ex par-
te aversionis, 22. q. 118. 5. o.

17 Est gravius peccatum pro-
digalitatem, quia magis reput-
nat liberalitatem: sed inutilior
est & insanabilior triplici ra-
tione, scilicet quia prodigus
facile est sanabilis per hoc
quod declinat ad atatem sene-
tutis, quæ est contraria pro-
digalitatem; & per hoc quod
pervenit ad egestatem de facili,
H 4 dum

dom multa iniustiter confundit, & sic pauper factus non potest in dando superabundare; & etiam quia de facili perducitur ad virtutem proper similitudinem, quam ad ipsam virtutem habet. Sed avarus non de facili sanatur, quia habet suis contraria, 22. quæst. 107. 2. corp. & quæst. 118. 5. ad 3. & q. 219. 3. o.

18. Superabundat in amando, acquirendo, & retinendo; sed deficit in dando: prodigalitas autem e converso, 22. quæst.

19. Ex avaritia quandoque nascitur prodigalitas, dum aliquis multa consumit ad caprandum favorem aliorum, a quibus capiat, 22. quæst. 119. 2. ad 1.

20. Prodigalitas oponitur avaritia, licet quandoque secundum diversa sint in codice, qui denominatur a principali, scilicet a datione, 12. q. 82. 8. ad 3. & 22. q. 119. 1. ad 4.

21. Ut est inordinatio affectus, oponitur liberalitatem, sed ut est extra in re, oponitur iustitia, 22. q. 117. princ. & q. 118. princ. & 3. o.

22. Ut oponitur liberalitas, habet vitium opositum, scilicet prodigalitatem, non autem ut oponitur iustitia, 22. quæst. 118. 3. ad 3. & quæst. 119. 1. o.

23. Actus perfectus avaritia oppositio iustitia est peccatum mortale, non autem opposita liberalitatem, nisi sit contra charitatem, 12. q. 128. 4. o.

1. Audacia inducit in se ferocitatem, huc contrarium privationem, 12. quæst. 44. 1. ad 1.

2. Proprie respicit malum, sed bonum ei conjunctum respicit ipses. Et similiter despectatio respicit direkte bonum, sed malum ei conjunctum respicit timor, 12. q. 45. 2. ad 3. & 4. ad 2.

3. Est peccatum contrarium fortitudini, 22. quæst. 126. 2. ad 3. item q. 127. 2. o.

4. Contrariarum timori secundum accessum, & recessum circa idem objectum, ipses autem

secundum contrarietas objectorum, 12. q. 2. 2. c. fin. & q. 45. 1. o. & 3. c. & 22. q. 123. 3. ad 2. & q. 129. 6. ad 2.

5. Sicut spes est prior quam audacia, ita timor est prior quam desperatio, 12. q. 45. 2. ad 2.

6. Sicut ex timore non semper sequitur desperatio, nisi sit intentus, si nec ex spe audacia, nisi sit vehemens, 12. q. 45. 2. ad 2.

7. Nullus defectus est per se causa audacia, sed omnia quo faciunt spem victoriae, vel deficiunt cor, 12. q. 25. 3. c. & q. 45. 3. o.

8. Omnia quo sunt natae causae spem, vel excludere timorem, ex parte anima vel corporis, sunt causa audacia, 12. q. 45. 3. c.

9. Sequitur spem, nec est pars eius, sed effectus, sicut de speratio reflexus timoris, 12. q. 25. 3. c. & q. 45. 2. o. & 3. c. & 22. q. 125. 2. ad 3. & q. 129. 7. c.

10. Non potest esse passus principalis, 12. q. 25. 4. ad 2. item ad 3. & q. 45. 2. ad 3.

11. Causa tremorem, revocando calorem ab exterioribus ad interiora, scilicet ad cor, timor autem ad inferiora, 12. q. 45. 4. ad 1.

12. Non causa timor ex iniuria mediante spe, 12. q. 45. 4. ad 3.

13. Est subjective in irascibili, 1. q. 59. 1. ad 2. & 12. q. 23. 1. c.

14. Habentes se bene ad Divinam, & passi iusta, habentes cor parvum, & experii sunt audacie oppositis, 12. q. 45. 3. c. ad 1.

15. Habentes pulmonem sanguineum, & amatores vini sunt audacie alii, propter caliditatem ampliantem, & extendentem cor, 12. q. 45. 3. c. ad 1.

16. Audaces sunt promptiores in principio, quam in ipsis periculis, sed fortes & converso, 12. q. 45. 4. o.

1. Audiens detractiones peccat, minus tamen quam detrahens; nisi audiare odio, 22. q. 73. 4. o.

2. Auditus duplex, scilicet in-

interior, & exterior, 22. q. 5. 1. ad 3.

3. Auditus deservit disciplinas, & visus deservit intentionem, 1. q. 117. 1. o.

Ave Maria exponitur, 3. q.

10. 4. o.

1. Conversio potest esse fine aversione, ut in peccato veniali, 12. quæst. 25. c. item 3. q. 86. 4. 5. c.

2. Si posset esse conversio fine aversione, non esset peccatum mortale, 22. q. 162. 6. c. ad 2. item 3. c.

3. In omni peccato mortali est aversio, & conversio, 12. q. 75. 5. c. & quæst. 4. o. 22. quæst. 20. 1. ad 1. item quæst. 24. 12. ad 4. item quæst. 162. 6. c. item 3. q. 86. 4. c. item 5. q. 88. 1. c.

4. Ratio materialis peccati mortalis est in conversione; formalis autem in aversione, 22. quæst. 10. 3. c. item q. 110. 4. c. item quæst. 18. 5. c. item q. 162. 6. c. item 3. q. 86. 4. ad 1.

5. In peccato est duplex aversio, scilicet a ratione aversio, quoad circumstantias; quam sequitur alia, scilicet aversio a Deo, 12. q. 71. 7. ad 3.

6. Ratio interior potest averti a rationibus aeternis, quibus intendit, ut regulata; non autem ut regulans, secundum eas, quia hoc est proprium rationis superioris, 12. quæst. 74. 8. ad 1.

7. Peccatum caret ordine ex parte aversionis, non autem ex parte conversionis, 12. q. 84. 3. ad 2.

8. In quolibet peccatore aversio a Deo est præter intentionem eius, 12. quæst. 77. 6. ad 1. & 22. q. 46. 2. ad 2.

9. Peccata carnalia plus habent de conversione, quam de aversione, sed spiritualia & converso, 12. q. 73. 5. c.

10. Peccatorum contrarietas est ratio conversionis, sed eorum convenientia & reatus ratione aversionis, 12. q. 73. 1. o. item quæst. 12. 2. ad 3. & 3. q. 87. 7. ad 3. & quæst. 86. 3. ad 3. & quæst. 1. c.

11. Peccato mortali debetur pena danni infinita, ratione aversionis; sed pena sensus finita, ratione conversionis, 12.

quæst. 4. o. item 22. q. 79. 4. ad 4. & 3. q. 86. 4. c.

12. In peccatis contra virtutes theologicas prius est aversio, quam conversio, in aliis autem e converso, 12. quæst. 2. 1. ad 1. item 3. c.

13. In odio Dei prius est aversio, quam conversio, in aliis autem e converso, 22. quæst. 162. 3. c. ad 2. c.

14. In superbia prius est aversio, quam conversio, in aliis mortale, 22. q. 162. 6. c. ad 2. item 3. c.

1. Augmentum est motus non continuus, 22. quæst. 52. 3. c. item 22. q. 24. 6. c.

2. Augmentum formarum trisplices terminatur, scilicet ratione forma, agentis, & subjecti, 12. quæst. 24. 7. c. item 3. q. 7.

3. Formæ specificæ respectu alterius, quædam augentur ratione sui & subjecti; ut motus, sanitas, & quilibet habitus, sed absolute ratione subjecti tantum, ut qualitates sensibiles, primarum aliquæ, non omnes, augentur per additionem, non autem secunda, sed per hoc quod subiectum, magis participat candem formam, 12. quæst. 52. 1. 2. o. item quæst. 2. 2. ad 3. item quæst. 66. 1. 2. o. item 22. q. 24. 5. ad 1.

4. Scientia augeretur secundum intentionem actus dupliciter, scilicet ex parte subiecti, & secundum numerum objectorum, sed virtus tantum primo modo, 12. quæst. 52. 2. c. item quæst. 66. 1. o. item 22. q. 24. 4. ad 1. item 22. q. 46. 2. ad 2.

5. Opinio quadruples de augmento formarum, 12. quæst. 52. 1. c.

6. In magnitudine corporali augmentum est duplex, scilicet per additionem, ut in viventibus, vel per intentionem; sicut in rarefactione, 12. q. 52. 2. ad 1. item 22. q. 24. 5. ad 1.

7. Motus, manente eadem specie, augetur tripliciter, scilicet per additionem temporis, vel viæ, vel participatione subjecti, 12. q. 52. 2. c.

8. Angelus habitus semper facit aliiquid in subiecto, non qui-

quidem formam novam, sed quod subiectum perfectius partecipet formam praexistentem, vel quod amplius se extendet, 22. qu. 52. 2. ad 2. item ad 3. & 22. q. 24.5.ad 3

⁹ Habitus corporales non multum videntur augeri per additionem, sed per transmutationem primarum qualitatum, qua non augentur, nisi per intentionem ex parte subjecti participantis, 12. q. 52. c. s.

¹⁰ Omnis forma augetur, id est suscipit magis & minus, nisi consistat in individuis, ut species numeri, vel secundum numeros, ut quantitates continuæ, figura, & relationes, vel der esse substantiale, 22. qu. 52.1.2.0. item 3. q. 7.12.c.

¹¹ Augmentum formatum nominatur ad similitudinem augmenti corporum, 12. q. 52. x.c.

¹² + Corpus hominis augetur per additionem materiae, 1. q. 19.1.c.

¹³ Augurius est divinatio garritu avium sumpta; sed auspiciu a motu avium, 22. q. 95.3.c.

¹⁴ Est illicitum in iis quæ non causantur a colis, vel quæ non pertinent ad aves, 22. q. 95.7.0.

Per avium garris, & motus, & alias dispositiones possint futura præcognosci, non sicut per causas futurorum eventuum, sed sicut per signa, 22. q. 35.7.c.

¹⁵ Augustinus sequitur Platonem, quantum potest, salva fide, 1. qu. 66. 2. ad 1. & qn. 27. 5. ad 1. & qu. 84. 5. c. item 22. q. 23.2.ad 1

¹⁶ Aureola martyrum est simpliciter potior cæteris, virginum diutinior, confessorum vero periculofior, 22. qu. 152.5.b.1.c.

¹⁷ Ex ratione operis meritorum quoddam accidentaliter premium debetur essentiali premium, quod aureola appellatur, Suppl. q. 96.10.o.

¹⁸ Cum fructus hoc loco consistat in gaudio dispositionis operum, & aureola in gaudio

perfectionis operum, non est idem fructus quod aureola, Suppl. q. 96.2.0.

¹⁹ Continet magis debetur fructus, quam alii virriti, cum ea virtus præcipue hominem liberet a subjectione carnis, ratione cuius fructus ei responderet, Suppl. q. 96.3.c.

²⁰ Convenienter assignantur tres fructus tribus continentia partibus: conjugali enim continentia tricesimus, videlicet sexagesimus, virginali certes fructus debetur, Suppl. q. 96.4.c.

²¹ Cum per virginitatem singularis quedam victoria contra carnem obvincatur, virginibus quibus propositum fuit virginitatis perpetuo servandæ, aureola ex merito debetur, Suppl. q. 96.5.o.

²² Quenadmodum virginibus, sic & martyris aureola debetur, tum propter victoriam passionis martyrum, tum propter caulfam pugnae, Suppl. q. 96.6.c.

²³ Sicut virgines, & martyres, ita doctores aureolam consequuntur, propter victoriam quam obtinent adversus diabolum per prædicacionem & doctrinam, Suppl. q. 96.7.o.

²⁴ Quanquam competit Christo aera, cum strenue pugnaverit, & vicerit, non tamen aureola ei debetur, Suppl. q. 96.8.c.

²⁵ Angelis non competit habere aureolam, Suppl. q. 96.9.o.

²⁶ Cum aureola sit gaudium de his operibus, quorum gratia ea debetur, proprie in mente esse dicitur, quamvis etiam aliquis decor ex gaudio aureola in corpore resulset, Suppl. q. 96.10.c.

²⁷ Cum virgines, martyres, & doctores in perpetua pugna sint, & victoriam ex ea consequantur, merito eis assignata sunt tres aureole, Suppl. q. 96.11.c.

²⁸ Simpliciter loquendo, aureola martyrum est omnium potissima, Suppl. q. 96.12.c.

²⁹ Cum meritum sit causa pre-

præmii, consequens est ut sicut præmium premium est magis, sic aureola una major altera esse dicatur, Suppl. q. 96.13.0.

³⁰ Aurum habet vim latifundandi, 22. q. 37.2 ad 1

³¹ Austeritas est pars potentalis temperantiae, sc. virtus refrænans loquacitatem, 22. q. 143. c.

³² Ut virtus non excludit omnes delestationes, sed tantum superfluous, & inordinatas. Ideo videtur pertinere ad amicitiam, id est affabilitatem, vel ad eutrapeliam, id est ad jucunditatem, 22. qu. 168. 4. ad 3

³³ + Austeria severitate peccata proximi dijudicans, ac si ipse esset justus, et superbus, inquantum scilicet aliquis propria peccata parvipendens seipsum proximo præfert in corde suo, 22. q. 33.5.c.

³⁴ Autoritas Dei prævaler rationi humanae, multo magis quam autoritas philosophi rationi debili alicuius pueri, 1. q. 1.8.ad 2

³⁵ Auxilium maximum ad omnia calor, & spiritus sunt animali, 12. q. 44.1.ad 2

³⁶ Homo non potest habere auxilia, & instrumenta determinata a natura, sicut alia animalia, quia esset contra complexionem ejus, & etiam infinitis indiger, 1. qu. 76.5.ad 4. & qu. 91.3.ad 2. & 12. qu. 5.5. ad 1

³⁷ Naturale est cuiilibet dolenti uti quocunque auxilio ad repellendum nocivum praesens, quod infert dolore, 12. q. 44.1.ad 2

³⁸ Quilibet homo indiget auxilio divino, & humano, 22. q. 129.6.ad 1

³⁹ Balaam vere prophetavit Ex inspiracione Dei, licet esset propheta daemonis, 22. q. 173.6.c. & ad 1

⁴⁰ Ballivus operatus per regem, & e converso, quia est dominus sui aures. Non autem martellus operatus per fabrum, 1. i. qu. 36.3.ad 4. & 22. q. 90.1.c.

B A 179
Balneum intrare non licet antiquitus filio cum patre, ne se invicem viderent nudos, 22. q. 154.9.c.

Banaufia est vitium contrarium parvifcentia. Et dicitur a furno, quia quasi ignis consumat omnia, 22. q. 155.2.0.

⁴¹ Baptismus Joannis fuit convenienter institutus, quadruplici ratione; feliciter primo, quia oportebat Christum a Joanne baptizari, ut consecraret baptismum. Secundo ut Christus per baptismum Joannis manifestaretur. Tertio ut suo baptismo assuefaret homines ad baptismum Christi. Quartio ut ad penitentiam homines inducens prepararet ad digne suscipiendum baptismum Christi, 3. q. 38.1.0.

⁴² Nominatur ab ipso, triplice ratione, sc. Primo quia ipse fuit sui baptismi institutor aliquo modo. Secundo quia nihil in illo baptismo efficiebatur, quod Joannes non faceret. Tertio quia fibi foli erat datum illius baptismi ministerium, 3. q. 38.2.ad 1

⁴³ Fuit a Deo per autoritatem, & a Joanne per ministrum, 3. q. 38.2.0.

⁴⁴ Non fuit commendatus alicuius præcepto Dei in sacra scriptura, quia parvus erat durarurus, 3. q. 38.2.ad 3

⁴⁵ Erat preparatorius ad baptismum Christi, 3. q. 38.1.3.0. & q. 70.1.ad 3

⁴⁶ Erat quasi protestatio, & professio penitentie, quam imponeret baptizatis, 3. q. 38.3.ad 1

⁴⁷ Non imprimebat characterem, 3. q. 38.6.c.

⁴⁸ Nec in eo peccata remittabantur, 3. q. 68.6.ad 1

⁴⁹ Non conferebat gratiam, sed tantum effectum hominis, 3. q. 38.2.c. & 3.0. item 6.c.

⁵⁰ Circumcisio quadam necessitatim instituta erat ut remedium contra peccatum originale, sed baptismus Joannis ut assuefaret ad baptismum Christi, 3. q. 70.1.ad 3

⁵¹ Christus inhibuit apostolis gentibus evangelium prædica-